

Granskningsutlåtande

Detaljplan för Norrberge 1:74 m.fl Industriområde vid Sundsvall-Timrå Airport Timrå kommun

Granskning av rubricerad detaljplan har pågått under perioden 2024-10-23 till 2024-11-21. Under den perioden har 13 st yttranden inkommit på granskningsförslaget.

Då planen hanteras inom reglerna för ett utökat förfarande så kungjordes det i lokaltidningen (Sundsvalls Tidning) 2024-10-23 information om att granskning skulle ske.

Under planprocessen har sakägare tidigare haft möjlighet att påverka planförslaget under samrådstiden som pågick under perioden 2023-09-27 till 2023-10-25.

Under den samrådperioden inkom 15 yttranden på planförslaget. De inkomna synpunkterna under samrådet sammanställdes och besvarades i en samrådsredogörelse som redovisades med granskningshandlingarna.

Synpunkter från statliga myndigheter

Länsstyrelsen

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen

Länsstyrelsen bedömer att detaljplaneförslaget överensstämmer med översiktsplanen enligt 4 kap. 33 § p.5 PBL.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som rör riksintressen 3 kap. MB, strandskydd och geotekniska säkerhetsfrågor, ska lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan. I annat fall kan Länsstyrelsen komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplanen.

Kommentar: *Kommunen har efter granskningsperioden genomfört anpassningar där planområdet har minskat i storlek samt förtydligat bedömningarna ytterligare i miljökonsekvensbeskrivningen. Detta kommenteras inom respektive synpunkt.*

Miljökonsekvensbeskrivningen har arbetats om och beskriver genomförda anpassningar under planprocessens gång.

Riksintresse Naturvård

Kommunen gör fortsatt bedömningen att detaljplanen inte innebär påtaglig skada på riksintresset. I samrådet framförde Länsstyrelsen att det inte går att utesluta att detaljplanen riskerar att medföra påtaglig skada på riksintresset. Länsstyrelsen har inte ändrat uppfattning sedan dess och bedömer fortsatt att detaljplanen riskerar att påverka riksintressets värden påtagligt.

Sedan samrådet har kommunen tagit fram en miljökonsekvens-beskrivning (MKB) där bland annat detaljplanens påverkan på riksintresse för naturvård bedöms. Kommunen kommer där fram till att detaljplaneområdet inte har några särskilt höga naturvärden, inte utgör någon betydande rast- och häckningslokal för fåglar förutom för mindre hackspett, inte innehåller riksintressets grundvärden samt att den endast utgör en liten del av de lövskogsareal som finns inom riksintresseområdet. Länsstyrelsen delar inte kommunens bedömning.

I kommunens miljökonsekvensbeskrivning saknar Länsstyrelsen uppgifter som bör ligga till grund för bedömningen av påverkan på riksintresse för naturvård. Kommunen utgår i huvudsak från naturvärdesinventeringen (Sweco 2021) där i huvudsak den äldre granskogen har bedömts hysa högre naturvärden medan lövskogen, med förekomst av det fågelliv som pekats ut i riksintressebeskrivningen förbisett till stor del. Kommunen har i bedömningen inte tagit med den kompletterande fågelinventeringen som utfördes 2024. Inventeringen visar på att större delen av inventeringsområdet nyttjas av mindre hackspett som revir och ett kärnområde har bedömts finnas i nordöstra delen av planområdet. Vidare påvisar inventeringen att detta kärnområde domineras av äldre, döda och döende gråalar och björkar, vilka är av betydelse för häckning och födosök av mindre hackspett, men även andra hackspettsarter.

Kommentar: *Kommunen gör fortsatt bedömningen att detaljplanen inte innebär en påtaglig skada på riksintresset. Kommunen har sedan granskningen arbetat om bedömningarna där fågelinventeringen från 2024 nu har beaktats och ett tydligare resonemang om detta har lagts till i miljökonsekvensbeskrivningen. Kommunen har även tydliggjort vilka anpassningar samt avväganden som legat till grund för bedömningarna.*

Kommunen har inte heller beaktat planområdets belägenhet i riksintresset. Såggrundet ligger på en viktig plats i deltat och utgör något av en knutpunkt mellan norr och söder. Redan i dag hyser Sågrundet så höga lövvärden att mindre hackspett häckar här. För bedömning av påverkan på riksintresset behöver även dessa aspekter tas hänsyn till och inte enbart konsekvenser på beståndsnivå.

Kommentar: Kommunen har utökat resonemanget i miljökonsekvensbeskrivningen gällande Säggrundets belägenhet i riksintresset. Ett tydligare resonemang kring anpassningar samt avväganden som legat till grund för bedömningarna har även förtydligats men hänsyn till Säggrundets funktion i Riksintresset.

Kommunens bedömning av lövskog i riksintresseområdet tar inte i beaktning vare sig ålder på dessa eller hur framtiden ser ut för dessa andra lövskogsmiljöer. Lövskogen på Säggrundet är en av få utanför naturreservatet med större andel äldre lövskog. I fjärranalysen av mängd lövskogsareal har kommunen även tagit med planlagd mark (akt 2262-P03/0929/1) där kommunen således redan beslutat om ändrad markanvändning där lövskogen kommer försvinna vid detaljplanens genomförande. I anslutning till planområdet pågår ett annat planarbete söder om Midlanda som berör samma typ av äldre lövskog. Detta har inte tagits i beaktning i lövanalysen, vilket är en brist.

Kommentar: Kommunen finner de framtagna fjärranalys underlagen tillsammans med Länsstyrelsens egna handling (Skoglig naturvärdesinventering i värdestrakten på Alnön, Söråkerslandet och Indalsälvens delta 2022) fullt tillräckliga för att kunna göra grundande bedömningar på gällande lövskogsmiljöerna. Länsstyrelsen har själva kategoriserat och bedömt dessa lövmiljöers funktion sett till både värde och framtida utvecklingspotential etc. Detaljplanen (akt 2262-P03/0929/1) har nu beskrivits i avsnittet gällande de kumulativa effekterna. Detaljplanen är inte aktuell för ett genomförande och ett upphävande av detaljplanen har framförts som en åtgärd för att minska risken för långsiktiga kumulativa effekter på lövmiljöerna.

Kommunen hänvisar till att det finns gott om motsvarande äldre lövskog inom det befintliga naturreservatet Indalsälvens delta. Länsstyrelsen vill upplysa om att riksintresset omfattar en större geografisk yta än naturreservatet varför upprätthållande av riksintressets värden inte enbart kan bygga på det som redan är skyddat som reservat.

Kommentar: Kommunen är väl medveten om detta och vill förtydliga att bedömningarna utgår från hela riksintresset vilket fjärranalys m.m visar. Då naturreservatet innehåller stora delar av de utpekade värdena måste rimligen kommunen utgå från detta.

Miljö kvalitetsnormer vatten

Länsstyrelsen bedömer att föreslagen dagvattenhantering är tillräcklig för att möta kraven för MKN för ytvattenförekomsten Indalsälven.

Strandskydd

I MKB:n redovisar kommunen två alternativa lokaliseringar för planområdet, Vivstavarvs industriområde och ett område benämnt Unä 7 i översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer utifrån det att kommunen har tillgodosett Länsstyrelsens synpunkt i samrådet om att det saknades en lokaliseringsutredning.

Vad gäller bedömningen om den gamla älvfåran omfattas av strandskydd eller inte hänvisar kommunen i granskningshandlingen till en dom från Mark- och miljödomstolen (mål nr F 5418-13). Kommunen bedömer att de villkor som angavs i domen är tillämpliga på den gamla älvfåran. Länsstyrelsen anser dock att kommunen behöver utveckla sitt resonemang i planbeskrivningen kring varför domen är applicerbar även i aktuellt fall. Exempelvis saknas uppgift om älvfårans fysiska utformning med storlek på vattenspegel.

Kommentar: *Kommunen har kompletterat planbeskrivning och tydligare beskrivet området, handlingarna har även kompletterats med bild över området.*

Hälsa och säkerhet samt risk för olyckor, översvämning eller erosion

Ras, skred och erosion

Länsstyrelsen har inhämtat synpunkter från Statens geotekniska institut, SGI.

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver:

- Se över stabilitetsberäkningarna och analysen för att säkerställa att den följer SGI:s rekommendationer.
- Redovisa vilka geotekniska förutsättningar och markförhållanden som finns för planerad byggnation.

Markens lämplighet för planerad markanvändning ska vara klarlagd i planskedet och planen behöver vara tydlig med vilka åtgärder och restriktioner som krävs för att marken ska vara lämplig.

För mer detaljer hänvisar Länsstyrelsen till SGI:s yttrande.

Kommentar: *Se kommentar under SGI:s yttrande.*

Översvämning

Länsstyrelsen anser att det är positivt att kommunen sedan samrådet har utvecklat planhandlingen när det gäller översvämning. Översvämningar vid kusten kommer att bli vanligare med ett förändrat klimat och en stigande havsnivå. Därför är det viktigt att framtida förändringar av medelhavsnivå och högvattenstånd beaktas vid planläggning i kustområden.

Upplysningar

Skyddade arter enligt artskyddsförordningen

Bestämmelser om skydd för biologisk mångfald enligt artskyddsförordningen (2007:845) gäller parallellt med PBL. Artskyddsförordningen innebär förbud mot att genomföra vissa fysiska åtgärder som kan skada fridlysta arter. Kommunen är ansvarig för att skyddade arter inte skadas vid genomförande av detaljplanen. En lagakraftvunnen detaljplan innebär inte att en åtgärd som är förbjuden i § 4 i artskyddsförordningen får ske utan en dispens enligt 14 § artskyddsförordningen. Länsstyrelsen anser att kommunens senaste artskyddsutredning (oktober 2024) om mindre hackspett håller en bra nivå där man använt sig av de resultat som kommit fram i inventeringarna och använt sig av tillgängliga datakällor för att analysera lokal och regional påverkan utifrån ett landskapsperspektiv. Kommunen har sedan motiverat sina slutsatser utifrån denna analys.

Länsstyrelsen håller dock inte med om bedömningen att planen inte påverkar bevarandestatus av mindre hackspett på lokal, regional eller nationell nivå och att den kontinuerliga ekologiska funktionen kan upprätthållas om föreslagna skyddsåtgärder utförs.

Länsstyrelsen gör sin bedömning utifrån följande:

- I artskyddsutredningen (oktober 2024) framgår att det finns nio troliga revir i Timrå kommun, men att endast tre revir uppfyller de högre kriterierna för häckning. Länsstyrelsen menar att det endast går att räkna med observationer som bedöms som säkra häckning. I detta fall finns säkra observationer på tre revir inom Timrå kommun.
-
- I bedömningarna räknas naturreservatet som en del av hackspettens revir. Däremot har inga häckningsobservationer registrerats inom naturreservatet. Området har inte heller inventerats eller utretts tillräckligt för att säkerställa om det utgör en lämplig häckningsmiljö eller om det finns en eventuell konkurrenssituation med överlappande revir av paret av hackspettar öster om naturreservatet som kan påverka häckningsmöjligheten.
- Bedömningarna har endast gjorts på den habitatförlust som ett genomförande av aktuell detaljplan orsakar. Området som redan är planlagt (akt 2262-P03/0929/1) samt pågående detaljplanen söder om Midlanda behöver också räknas bort från reviret.

Kommunen skulle behöva svara på följande. När habitatförlusten för övriga planer räknas bort kommer det då att finnas 20 % äldre lövskog i reviret som kan ingå i ett nytt kärnområde? Och är det då tillräckligt stor areal kvar för hackspettens arealkrav? Kan naturreservatet fungera som häckningsrevir eller är konkurrenssituationen sådan att det endast lämpar sig för födosök?

Kommentar: Kommunen har sedan granskningen reviderat artskyddsutredningen och landat i andra slutsatser. Planhandlingarna har reviderats därefter.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen fortfarande att artskyddsförordningens förbud aktualiseras gällande mindre hackspett vid genomförande av detaljplanen då det finns stor risk att habitatets kontinuerliga ekologiska funktion (KEF) påverkas negativt.

Kommentar: Kommunen har efter ytterligare utredning och en reviderad artskyddsutredning landat i samma bedömning som Länsstyrelsen, planhandlingarna revideras därefter.

Naturvärden

De kompensationsåtgärder som föreslagits under bedömning Naturmiljö i i MKB:n för att motverka samt ersätta de naturvärden som går förlorade vid en exploatering är undermåliga. Exploateringen innebär att hela livsmiljöer för lövskogens arter och födosöksområde för mindre hackspett kommer att förstöras. En sådan ingripande åtgärd kan inte kompenseras med att den döda ved som avverkas inom 0,6 ha av den av SWECO utpekade värdefulla skogen flyttas till annan del som inte exploateras.

Kommentar: Kommunen delar inte Länsstyrelsens uppfattning att hela livsmiljöer och födosöksområden kommer exploateras. Kommunen har sedan granskningen reviderat miljökonsekvensbeskrivningen och där tydliggjort vilka anpassningar samt avväganden som legat till grund för bedömningarna.

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av handlingar i ärendet ”Granskning gällande detaljplan för Norrberge 1:74 m.fl., Timrå kommun”, där vi inte har något att erinra.

Lantmäteriet

Delar av planen som bör förbättras

Servitut och ledningsrätter

I samrådsredogörelsen har kommunen besvarat Lantmäteriets yttrande från samrådet med att dricksvattenledning genom området kommer att tas bort och att planbeskrivningen kompletteras med särskilt avsnitt om det. Lantmäteriet kan dock inte riktigt hitta något i planbeskrivningen där det tydligt framgår att befintlig ledning ska tas bort. Kommunen kanske kan se över om det är möjligt att förtydliga det. Om den befintliga ledningsrätten ska upphävas inom planområdet krävs

dessutom en omprövningsförrättning hos Lantmäteriet.

Lantmäteriet noterar också att det finns ett servitut för kraftledning inom planområdet (servitutsbeteckning 2262-01/28.7). Detta servitut omnämns inte på sidan 47-48 i planbeskrivningen där övriga rättigheter tas upp. Det vore bra om det framgick information även om kraftledningsservitutet och hur det påverkas av planen.

Kommentar: *Planbeskrivningen förtydligas gällande dricksvattenledning samt lägger till information gällande servitutet för kraftledningen.*

Statens geotekniska institut (SGI)

SGI:s synpunkter

SGI har under samrådsskedet yttrat sig, (2023-10-23, dnr 2309-1159) och då framfört att den geotekniska utredningen behövde kompletteras för att beakta stabiliteten mot den gamla åfåran i öster och Sörån i väster. Detta bland annat på grund av att fältundersökningar visade på lerförekomst och exploatering var planerad i direkt närhet av den gamla åfåran. Likaså efterfrågades kontroll av vattendragens erosionsförhållanden. SGI efterfrågade även ett förtydligande avseende föreslagna åtgärder för att uppnå tillfredställande stabilitet i sektion E samt att det framgick hur dessa förslag skulle inarbetas i planförslaget. Slutligen efterfrågade vi även förtydligande av redovisade stabilitetsberäkningar, både avseende valet av partialkoefficienter och den grafiska presentationen (höjdskala, läge på beräkningssektion och dylikt). Avseende planförslaget, så lyfte SGI att eventuella lastbegränsningar som framkom i den geotekniska utredningen behövde inarbetas i planförslaget. Tidigare framförda synpunkter kvarstår delvis och planen bör därför justeras inför antagande, se rubriker nedan:

Geoteknisk utredning

SGI anser att kommunens geotekniker behöver se över stabilitetsanalyserna för att säkerställa att den följer rekommendationerna i Vägledning 8 och beaktar de kritiska beräkningsfallen, både avseende markens topografi och planerade marklaster. Exempelvis behöver stabilitetsanalyserna för den gamla åfåran kompletteras, för att säkerställa stabiliteten för de planerade vägöverfarterna. Detta då valt läge på sektion A och B faktiskt inte innefattar slängtgeometrin mot åfåran och därmed inte beaktar det kritiska belastningsfallet. Inte heller sektion E beaktar de kritiska belastningsfallen för åfåran för planerade förhållanden, eftersom dessa beräkningar förutsätter att det finns 20 kPa yttre last inom naturområdet som verkar stabilitetshöjande.

Kommentar: Utförande av detta projekt, utförda fältundersökningar, PM etc påbörjades innan vägledning 8 fanns. Utredande kompetens anser att de föreskrifter som fanns tillgängliga vid starten av projektet är de som bör följas.

Utredande kompetens anser att valda lägen för sektion A och B innefattar släntgeometrin mot åfåran, vid upprättande av markmodellen har LAS-data används. Vid överfarterna fylls gamla åfåran ut lokalt därför har kontroll av stabiliteten gjorts parallellt åfåran. Vinkelrätt sker en utfyllnad som gör att det blir ett mothåll i den riktningen mot glidytor.

Den yttre lasten på 20 kPa är borttagen och säkerhetsfaktorn blir då 1,24 och 1,19 (vid högnattennivå på +1,8). Se utredning. Slänt ned mot åfåran ligger högre med en säkerhetsfaktor 1,82.

SGI uppfattar det även som att bottengeometrin i Sörån och gamla åfåran är schematiskt antagna och SGI vill därmed understryka att bottengeometrin och erosionsförhållandena i anslutning till planområdet bör klargöras. Båda faktorerna är av vikt för tillförlitligheten till utförda stabilitetsberäkningar och tillhörande lastrestriktioner. Därtill diskuterar utredningen i nuläget att erosionsskydd kan behövas, vilket behöver förtydligas för att kunna arbetas in i planförslaget.

Kommentar: LAS-data är använd över området och för gamla åfåran, det anser utredande kompetens ha en tillräcklig detaljeringsnivå. För Sörån har tidigare underlag använts på nivåkrivor på bottengeometrin i Sörån. I ån vid aktuellt område är generellt djupet till botten mellan 1-2 m, men några mindre områden ned till 3 m. Erosionsskydd arbetas in i planförslaget.

Planförslag

Planförslaget behöver på ett tydligt sätt redovisa vilka geotekniska förutsättningar och markförhållanden som finns för planerad byggnation. Eventuella lastrestriktioner och åtgärder som krävs för att marken ska bli lämplig ska även framgå av planen. Det är därmed av vikt att de lastrestriktioner och andra geotekniska åtgärder som framkommer i den geotekniska utredningen säkerställs i plankartan och är praktiskt genomförbara. Slutligen avråder SGI från formuleringar i planbeskrivningen som ger förslag på alternativa stabilitetshöjande åtgärder utanför planområdet, i detta fall tryckbank. Markens lämplighet för planerad markanvändning ska vara klarlagd i planskedet och planen behöver vara tydlig med vilka åtgärder och restriktioner som krävs för att marken ska vara lämplig.

SGI uppmantrar kommunen att ta del av SGI:s webbaserade vägledning Geoteknisk säkerhet i kommunal planering som ett stöd i arbetet med geotekniska säkerhetsfrågor. Vägledningen finns under: <https://www.sgi.se/sv/vagledning-i-arbetet/geoteknisk-sakerhet-kommunal-planering/>

Kommentar: Naturområdet enligt plankartan sträcker sig minst 10 m från den gamla älvfärna (benämns våtmark i PM Geoteknik) vilket innebär att bebyggelse eller andra tillskott inte kommer ske inom det området i enlighet med PM Geoteknik. Utöver det finns en placeringsbestämmelse i plankartan om att byggnad ska placeras minst 5 meter från fastighetsgräns vilket medför att byggnad inte kommer placeras inom den yta som har lastrestriktioner enl. PM Geoteknik, fig 8.1. Förtydligande gällande lastrestriktioner görs även i planbeskrivningen.

Synpunkter från kommunala nämnder/bolag och från företag

Kultur- och tekniknämnden

Kultur- och teknikförvaltningen har inget att erinra mot detaljplaneförslaget.

Miljö- och byggnadsnämnden

Bedömning

Naturmiljö

Nämnden anser att tillräckliga utredningar/inventeringar nu är genomförda. I nämndens förra yttrande inför samrådet pekade nämnden på behovet av att utreda förekomsten av fladdermöss, grod- och kräldjur och framförallt fåglar (i och med de särskilt utpekade värdena för fågellivet). Inför granskningen har det nu tagits fram inventeringar av grod- och kräldjur samt fåglar, samt en utredning av förutsättningarna för fladdermöss. Det har även tagits fram en uppdaterad artskyddsutredning samt en separat artskyddsutredning med fokus på mindre hackspett. Samtliga utredningar kommer fram till att artskyddsbestämmelserna inte utlöses såvida ett antal skyddsåtgärder vidtas i samband med detaljplanering och exploatering av området. Dessa skyddsåtgärder är listade och omnämnda på ett flertal platser i planbeskrivningshandlingen (se exempelvis s.37 och den sammanfattande redogörelsen på s.43), men ingenstans står det att dessa åtgärder faktiskt ska vidtas. Nämnden efterfrågar därför ett förtydligande avseende om dessa skyddsåtgärder avses att vidtas, om alla eller endast vissa avses vidtas, samt vem som säkerställer att de vidtas. Nämnden anser att detta behöver framgå av planbeskrivningen.

Kommentar: Planbeskrivningen förtydligas inför antagande gällande skyddsåtgärder.

Planbestämmelser

Bra att byggrätten inte omfattar den gamla älvfåran längre.

I plankartan samt på sid 4 i planbeskrivningen anges lägsta grundläggningsnivå för bestämmelsen b₁, i planbeskrivningen anges lägsta grundläggningsdjup. Dessa bör synkas till att beskriva samma sak. På sidan 6 i planbeskrivningen framgår att tidigare ställningstagande att betongplatta ska placeras lägst på +1,95 (RH2000), om detta ställningstagande står fast utöver förändring till +2,00 (RH2000) bör det framgå på berörda delar av planbeskrivningen som beskriver om grundläggning samt på plankartan (ex lägsta grundläggningsnivå, underkant betongplatta eller motsvarande ska inte placeras lägre än höjdnivån +2,00 (RH2000)).

Synpunkter kring redovisning för påverkan av landskapsbilden och begränsning av högsta höjd för belsnyingsmaster kvarstår från tidigare yttrande.

Kommentar: Planbeskrivningen har reviderats så den överensstämmer med plankartan. Illustrationer och visualiseringar fungerar för att visa tänkbar bebyggelse. Dessa har justerats. Tillväxt Timrå bedömer likt tidigare att ingen särskild bestämmelse behövs för belsnyingsmaster eller lyktstolpar då dessa sannolikt inte kommer uppgå till någon höjd som kan påverka omgivningen nämnvärt.

Dagvatten

I stort kvarstår nämndens synpunkter från samrådsskedet. Dagvattnet behöver renas innan utsläpp till recipienten, vilken enligt nämnden är den historiska älvfåran.

Kommentar: Det är svårt höjdmässigt att få till fler reningsanläggningar inom planområdet som ska ge lika god rening som älvfårans reningsfunktion. Efter genomförda utredningar anser Tillväxt Timrå att planområdet bör kunna tillgodoräkna sig reningen i älvfåran bl a mot bakgrund att Midlanda flygplats släpper sitt dagvatten dit med hänvisning till domen för flygplatsens verksamhet. Detta kommenteras i dagvattenutredningen.

De båda alternativen som presenteras bygger på att använda diken och dammar med tät botten för att kunna samla upp släckvatten. Tät botten innebär att dagvattnet inte kan renas genom infiltration. Det medför att den enda reningen sker i älvfåran, ändå beskrivs reningen ske i flera steg. Det framgår inte hur stor ytterligare belastning älvfåran klarar av eller hur dess reningsfunktion kan bevaras. Det är oklart hur de siffror som anger beräknad reningsgrad i tabell 9–11 i dagvattenutredningen har tagits fram, om de har utgått ifrån infiltration eller täta bottnar. Det framgår inte heller varför inte andra reningsalternativ utretts, till exempel möjligheten att leda dagvatten västerut med rening i exempelvis någon typ av filter.

Kommentar: Även när anläggningar såsom svackdiken/torrdammar har tät botten så sker rening i dessa, genom att vattnet infiltreras till dräneringsledning samt genom filtrering och fastläggning i anläggningen. För rening i svackdike i avsnitt 7.3 har vi inte räknat med rening genom infiltration i marken, den redovisade reningsgraden uppnås med tät botten i anläggningarna.

På sida 31 i dagvattenutredningen finns ett resonemang om varför det har bedömts mest lämpligt att leda dagvattnet österut.

Dagvattenutredningen presenterar riktlinjer för rening enligt Sundsvalls kommuns dagvattenplan med exempel på anläggningar som uppnår den reningsgrad som behövs till respektive recipient. Det hade varit bra om någon av dessa anläggningar utretts och föreslagits. Det kan även vara bra att i planbeskrivningen förklara varför det finns en hänvisning till Sundsvalls kommuns dagvattenplan.

Formuleringen att det skulle vara positivt för groddjuren att mer vatten tillförs den periodvis torra älvfåran bör tas bort. Groddjuren lever idag i ett område som är blött hela tiden, de är känsliga för föroreningar och är anpassade till den miljö de lever i, så att påstå att de skulle gynnas av mer vatten i älvfåran är enbart gissningar.

Dagvattenhanteringen bör beskrivas och regleras tydligare i planen. Hela dagvattensituationen skjuts nu fram till bygglovsskedet och det finns inget samlat förslag för att skapa den bästa dagvattenlösningen på platsen.

Kommentar: *Riktlinjerna är egentligen inte styrande för utredningen, de har främst använts som stöd i val av anläggningar.*

Övrigt

Förutsättningarna för att kunna besluta om bygglov ska vara klarlagda innan detaljplaner antas. När förutsättningar för byggnationer inte är tillräckligt utredda i detaljplaneskedet innebär det att exploitören måste utföra tillkommande och kostnadskrävande undersökningar utöver vad som förväntats. Varje exploitör måste utreda förutsättningar för bland annat geoteknik och dagvattenhantering inför att beslut om startbesked kan utfärdas, även för schaktarbeten. Som konsekvens av att detaljplanera för att inte styra åtgärder/ byggnationer till utsedda platser, storlek och utformning (med så kallade volymplaner) innebär det att ytterligare utredningar krävs för att påvisa att det är lämpligt att utföra tänkt åtgärd eller byggnation på platsen.

Mittsverige Vatten och Avfall

Timrå Vatten AB vill förtydliga att området ligger utanför verksamhetsområde för VA och kommer ej införlivas i verksamhetsområde för kommunalt VA.

Anslutning till kommunalt VA för vatten och spillvatten kommer att vara möjlig genom avtal för fastigheter utanför verksamhetsområde. Anslutningspunkt kommer i så fall bli vår kommande VA-anläggning vid Lövuuddsvägen strax söder om planområdet. Inom planområdet får VA frågan lösas genom att en gemensamhetsanläggning bildas. Alternativt om det bara är en fastighet inom planområdet som avtalskund. Dagvatten ska lösas inom planområdet och kommer ej ingå i kommunalt verksamhetsområde för dagvatten.

Kollektivtrafikmyndigheten Din Tur

Utifrån samrådsredogörelsen från Timrå kommun angående detaljplan för Norrberge bedöms samsyn råda mellan kommunen och Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län. Vi har därför inga fler synpunkter i det här skedet.

Medelpads Räddningstjänstförbund

Räddningstjänsten har tagit del av granskningshandlingar gällande ett nytt industriområde vid Sundsvall-Timrå Airport och har inga nya synpunkter att lämna utöver över det som redan nämnts i tidigare remissutskick.

Luffartsverket

Sekretess enligt 18 kap 8§, offentlighet- och sekretesslagen.

Sundsvall-Timrå Airport

Skydd av radiosystem

För att skydda radiosystem och annan utrustning mot skadliga radiostörningar, bland annat inom den trafikoperativa verksamheten, råder förbud mot att, utan särskilt tillstånd från verksamhetsansvarig på flygplatsen, etablera eller bruka sändare och system som avger radiovågor inom flygplatsens närhet. Detta avser även installation av master, användande av nya frekvenser, förändring av befintliga frekvenser eller förändring av styrkan i dessa system. Med radiosändarutrustning menas samtlig utrustning som har luft som media.

Drönare i närheten av flygplatsen

För framförande av drönare i luftrum i närheten av flygplats krävs särskilt tillstånd från flygtrafikledningen (eller motsvarande) vid varje enskilt tillfälle.

Missvisande ljus

Förtydligande angående missvisande ljus inom planområdet. Detta innefattar men begränsas inte till att det inte får förekomma missledande eller farligt ljus, bländrisk som kan påverka flygsäkerheten samt Icke-synlig strålning eller föremål som kan påverka navigationsutrustning.

Flyghinder

Förtydligande angående att etableringar inte ska utgöra flyghinder. I Planbeskrivning Detaljplan för Norrberge 1:74 m.fl. nämns under Flygtrafik att ” Högsta tillåtna

nockhöjd i närhet av flygplatsen är 50 meter vilket föreliggande planförslag underskrider.”. Den horisontella hinderytan inom planområdet är 50 meter över havet och begränsar inte baranockhöjder utan innefattar alla former av hinder.

Etablering av brandövningsplats

Sundsvall-Timrå Airport har ett pågående projekt med etablering av en ny brandövningsplats. Positionen på brandövningsplatsen är 400 meter i nordöstlig riktning från den nordliga delen av planbelagt område. Brandövningsplatsen beräknas vara i drift Q3 2025.

E.on Energidistribution AB

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och har inga ytterligare synpunkter att framföra.

Birdlife Medelpad

Birdlife Medelpad anser att området **inte** ska exploateras för industriändamål med hänvisning till de höga naturvärden som finns i området. Den fågelinventering som gjorts i området redovisar det skyddsvärde som finns.

Rapportering av fynduppgifter

För att bidra med kunskapsutbyggnad kring arter och biotoper i Sverige är det viktigt att fynduppgifter av naturvårdsarter från genomförd NVI rapporteras i Artportalen, oavsett skyddsklass. På så sätt kan uppgifterna användas även i andra sammanhang av betydelse för biologisk mångfald.

I övrigt hänvisar vi till vårt tidigare yttrande i ärendet.

Kommentar: Kommunen delar inte Birdlife Medelpads bedömning utan anser att med genomförda anpassningar samt föreslagna skyddsåtgärder så kan en eventuell exploatering genomföras. För att ett eventuell genomförande av detaljplanen ska kunna vara möjlig bedöms dock artskyddsdispens krävas.

Kvarstående synpunkter efter samråd och granskning

Det finns kvarstående synpunkter efter granskningsskedet som inte tillgodosetts eller som upplevs som inte tillgodosedda. Meddelande om var granskningsutlåtandet finns tillgängligt kommer därför att skickas till:

Länsstyrelsen, Miljö-och byggnadsnämnden och Birdlife Medelpad.

På kommunens anslagstavla anslås också information om var granskningsutlåtandet kommer att vara tillgängligt.

2024-12-09

Granskningsutlåtandet är upprättat av:

Douglas Helsing
Stadsarkitekt